

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XXIV. De dispositionibus aliis, quæ à solo Deo infunduntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

cera, & pura atque indissolubili diligit charitate, nos quoque ei perpetua & inseparabili dilectione jungamur, ita eidem scilicet copulati, ut quidquid speramus, quidquid intelligimus, quidquid loquimur, DEUS sit. In illum, inquam, pervenientes quem praediximus finem, quem idem Dominus orans in nobis optat implevi. Ut omnes sint unum, sicut nos unum sumus, ego in eis, & tu in mi, ut sint & ipsi consummati in unum. & iterum: Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi ego sum, & ipsi sint mecum. Haecenus Cassianus.

Illud verò advertas oportet, quòd postquam haec omnia exactè praestiteris, ne putes te sublimem hanc unionis gratiam ex justitia meruisse, tibi que infallibiliter concedendam; quae quidem cum donum si DEI ad salutem aeternam non necessarium, non ex justitia obtineri, sed ex misericordia & liberalitate divina, laboribus & gemitibus impetratur. Gratia quidem DEI est, & ut accipias, desideras, & petes; humilis servata est, ut magnum in oculis DEI fiant. In terrena republica, prima loca & dignitates ambire, superbia est: in domo DEI ad altiorem sedem & sanctitatem contendere, magnanimitas est.

CAPVT XXIV.

De dispositionibus aliis, quae ad solo DEO infunduntur.

NOBILIS quidem est hoc ad arcanam cum DEO unionem dispositionis genus, ut fore à solo DEO infusum; quod sane neque in doctrina neque cooperatio nostra, etiam divinitus ordinario gratiae influxu adjuta, pertingere valent succedat verò aliquando priorum dispositionum generi, si perfectè exercetur, hoc secundum, quòd divinis simum quidem est, & proximior ad illam Unionem, de qua differimus, dispositio.

S. Bonaventura Opusculo de septem gradibus Contemplationis, priusquam attingat unionem illam felicissimam, de qua sermo noster instituitur, praemittit duas in anima dispositiones, veluti in et alias huic unioni propinquiores, magisque immediate, his verbis: Secundus gradus est, Unctio, id est, visus quidam liquor, qui per totam animam diffusus eam erudit, corrumpit, confortat, disponens ipsam suaviter, ad veritatis caritatisque suscipiendas pariter & contemplandas.

Et infra: Unctio mulcet, pinguedinem suam infundens, ut anima ad suscipiendos divinos radios se optior maneant. Tertius est, Voluptuosa interiorum bonorum elevatio supra seipsum; id est, deservit exteriori bonum, ut propius ad fontem divini amoris accedat: nam obliquo exteriori bonum, anima pro viribus se ad externa & altissima sursum extollit, mediantibus activis virtutibus, puritate scilicet & humilitate: humilitate deservit homo exterior, puritate sursum agitur interior, ut divinos radios suscipere possit. Haec est dispositio, juxta viri sancti senentiam, quae in anima sole praecedere, cum à DEO hac deliciolissima unionem reficitur.

Est autem bipartita. Prima est, Liquor quidam caelestis, per oram animam diffusus, eandem confortans, corroborans, instillans, intenetescens ac disponens ad receptionem & ad contemplationem radiorum veritatis. Secunda est Volatus sive elevatio quaedam animae supra seipsum, quo oblita hominis exterioris, propius accedit ad fontem divini amoris, sequeque erigit, quantum fieri potest, ad aeterna.

Thom. à Jesu Oper. Tom. II.

Præcipua verò dispositio ad hanc felicissimam animae cum DEO desponsationem, est ardentissimi divini amoris violentia, quae DEUS animam amoris jaculo vulneratam ad ipsius unionem & amplexum perducit: quae dispositio propria est viginti Unitivæ supernaturalis & insule, de qua in hac tractatione differimus. Hujus amoris violenti gradus, quibus anima mirificè ad hanc unionem à DEO effertur & sublimatur, accuratius alius Richardus à S. Victore in Gradibus amoris violenti perstrinxit, ubi quatuor hujus amoris violenti gradus eruditè designat; quorum tres priores sunt instar dispositionum ad quartum, quem non immeritò appellat deficientem, in quo ista divina unio perficitur & consummatur. Interim Auctoris verba, quanta poterit brevitate, Lectorem proponam: digna sunt enim, ut ab omnibus huic divinae unionis hanc denibus sepe simè evolvanur.

Via magna, inquit, dilectionis, magna virtus charitatis, multi gradus in ea, & in eis magna differentias, & eos qui distinguere, vel falsè dinumerare sufficit. Et dinumeratis aliquibus gradibus, infra addit: Supra tamen omnes gradus dilectionis est amor iste ardens & fervens, qui cor necipit, & medullas transfigit, ut veraciter dicat: Vulnerata charitate ego sum. Et sequitur: Cogitemus ergo quae sit super eminentia charitatis Christi, quae dilectionem parentum vincit, amorem proli superat, affectum carnis transcendit vel extinguit, insuper & animam suam in odium vertit. O violentia dilectionis! o violentia charitatis Christi! hoc est de quo loqui volumus, de vehementia charitatis, de supereminenti perfectione amulationis, ascendendo ad opera violentiae charitatis, & invenio quòd charitas vulnerat, charitas ligat, charitas languorem facit, charitas defectum inducit. Quid horum non violentum? quid horum non validum? Haec omnia Richardus. Et post pauca prosequitur, dicens: Primus

Vischaritatis Christi omnem superat.

igitur gradus violenti amoris est, quando mens desiderio suo resistere non potest quin vulnretur. Nonne tibi cor parvulum videtur, quando ille igneus amor acutus mentem hominis mihi dillus penetrat, affectumque transverberat in tantum, ut desiderium sive vulnrem concipere animo non valeat, desiderium ardet, affectus astat, anhelat profundè ingemiscens, & longa suspiria trahens ut dicat: Vulnerata charitate ego sum.

De signis hujus amoris Richardus inferius addit, dicens: Haec tibi anima vulnerata certa sunt signa, gemitus & suspiria, vultus pallens atque cabescens, qua omnia operatur amor vehemens. Sed post subiungit utilitatem istius gradus, dicens: In primo isto gradu Spiritus iste intrat super mel dulcis ad animam, & inebriat eam in tantum, ut habere dicat mel & lac sub lingua sua. Et parum post: Hic est ille cibus caelestis, qui egredientem de Aegypto solet reficere, & per solitudinem ducere, & pasce. Hoc est illud manna absconditum, quod nemo scit nisi qui accipit, non per doctrinam, sed per experientiam. Et hic est ille dilector suavitatis spiritalis, haec tenera suavitas, qua solet labare & alere, & ad maturitatem paulatim perducere. Et infra: Hoc ergo altimo per dilectionem gradum agitur, ut dum mens saepe visitatur, saepe resistitur, saepe inebriatur, quandoque ad majora audenda provocatur, & ad secundum gradum charitatis disponitur, Haec ille.

Secundum gradum amoris violenti, inquit Richardus, diximus illum qui ligat, sicut primum diximus qui vulnerat. Nonne, inquit, sine omni contradictione animus ligatus est, quando omnium obliviscitur, ut aliud meditari non possit: quia quidquid agit.

Ejus signa & effectus.

Secundus amor illigans.

quidquid dicat, semper hoc mente evolvit, perennique memoria retinet, hoc dormiens somniat, hoc vigilans omni hora tractat. Unde facile est perpendere (ut arbitror) quando hic gradus priorem gradum transcendit, qui mentem hominis nec ad horam quietam esse permittit. Sequitur. Reclē igitur dictum est, quod prior gradus sit qui vulnerat, secundus sit iste qui ligat. Licet ergo ligare minus sit quandoque quam vulnerari, tamen major violentia videtur esse, si postquam aliquis percussus deicitur, dejectus deprehenditur, deprehensus abducitur, abductus incarceratur, incarceratus catenatur atque ligatur, & jam omnino captivus tenetur. Quid horum, quasi, majus & violentius? Ille liber est, iste autem à loco in quo detinetur recedere non potest. Sic utique qui à secundo gradu violenta charitatis abso- sorptus est, quidquid agat, quocumque se vertat, ab illa una & vicinā solitudinis suae cura avelli non potest, quia ligatus est. Hæc ille.

Præterea, in hunc secundum amoris gradum perficitur, ita inferius scribit: Sicut in priore gradu degustata suavitas satiat animum, transfigitque affectum; sic in hoc secundo gradu inspicit a charitatis cogitatione ligat, ut illius obliviscitur, vel aliud cogitare non possit. Vincula illius Alligatora salutis dicuntur in Ecclēsiastico.

Tertius amor languet.

Ad tertium itaque gradum violenti amoris ascendit, quando omnem alium amorem excludit, quando nihil præter unum, vel nisi propter unum diligit, in quo sponsa languete divino amore dicitur. In hoc igitur tertio, aut, gradu violenta charitatis, nihil omnino satisfacere potest præter unum, sicut & nihil sapere potest nisi & unum, unum amat, unum diligit, unum sinit, unum concupiscit, ad unum anhelat, in unum suspirat, & in uno inardescit, in uno requiescit, unum solum est in quo reficitur, unum solum ex quo satiatur, nihil dulcescit, nihil sapit, nisi hoc uno solo condatur.

Ejus miris & proprietates.

Sequitur: Quidquid ultra se offerat, quidquid sponte occurrat, cito rejicitur, cito conspuatur quoad affectui non militat, vel ejus desiderio non deserviat. Sed qui huius affectus tyrannidem dignè describat, quoniam omne desiderium expellit, omne studium excludit, omne exercitium violenter opprimit quod sua concupiscentia deservire non conficit. Quidquid agat, quidquid dicat, quidquid cogitet, inutile, imò intolerabile videtur, nisi in unum sui desiderij finem concurrat. Cui autem frui potest eo quem diligit, omnia pariter se habere videtur: sine illo autem horret omnia, corpore desinit, corde tabescit & languescit, consilium non accipit, rationi non acquiescit, nullam consolationem admittit, sed clamat cum sponsa: Nuntiate dilecto, quia amore languet. Ubi ait Glossa: Pra amoris magnitudine omnia temporalia sunt mihi fastidio.

Et infra: Tertius itaque gradus amoris est, quando mens rapitur in DEUM luminis abyssum, ita ut humanus animus in hoc statu omnium exteriorum oblitus, penitus nesciat seipsum, totumque transcat in DEUM suum. In hoc itaque gradu compescitur plene carnalium desideriorum turba, & fit in celo silentium quasi dimissa hora. In hoc namque gradu, dum mens à seipsa alienatur, dum in illud divinum secretarium rapitur, dum ab illo divini amoris incendio circumdatur, intimè penetratur & inflammatur, seipsam penitus excutit, & divinum quemdam affectum induit, & inspicit a pulchritudini configurata tota in aliam gloriam transit. In hoc statu, anima in illum quem diligit liquefit, & in seipsa tota languescit, ut dicat: Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore languet.

Discrimen in-

Unde idem Auctor inter, quod sicut primus gradus affectum sauciat, sic secundus saniatum ligat,

& tertius actionem implicat ut animus circa aliqua ter hoc, occupari non possit, nisi quo eum voluntate divina motus transferri vel impellat: & sic qui ad hunc tertium gradum amoris profecerant, nihil jam propria voluntate agunt, nihil omnino suo arbitrio relinquunt, sed divina dispensatione omnia committunt. Hæc tenus ille, Quod cautè legas, ut non operationem totaliter excludas creaturæ: unde idem Richardus addit, dicens: Sicut artifex liquefactis metallis formam quamcumque voluerit imprimit, sic anima in illo statu ad omnem divina voluntatis nutum se facile applicat, imò spontaneo quodam desiderio ad omne ejus arbitrium seipsam accommodat, & juxta divini beneplaciti modum omnem voluntatem suam informat, ut obediat cum Christo usque ad mortem. Hinc exemplari quilibet se debet conformare, qui vult summam charitatis gradum attingere.

Hæc sunt prævia & proxima dispositiones ad ecclēticam & fructivam illam Unionem, de qua agimus, ut exprimit ex sequentibus verbis Richardi colligit, dum inquit: Quartus gradus violenta charitatis est, quando assueti animi desiderio jam omnino nihil satisfacere potest, & ideo ad defectum ducit. Sequitur: Quis hujus supremi gradus violentiam digne pensare sufficiat? quid queso cor hominis profundius penetrat, vehementius exagitat, quam quod firmam nec resistendo temperare, nec inebriando extingueret possit: in hoc præterea gradu est amor insuperabile, quia alii affectus etiam majores non cedit, insuperabile est, quia à memoria nunquam recedit; singularis est, quia socium non recipit; insatiabile est, quia is satisfacere non poterit.

Ex his intelligi poterit, qua ratione proxima ad hanc fructivam & ebriam unionem dispositio procedat ab hoc amore violento live vulnerante, qui sauciat, ligat, & languere facit animam; ad quem languorem sequitur defectus live mors illa, quæ anima extra omnes sensus ponitur, & in DEUM mediâ unionem transformatur.

Hæc sunt dispositiones, quæ à DEO liberalissimè donari solent, qui ad ineffabilem istius Unionis gratiam divinitus excitantur; quæ quidem omnes in amore violento fundantur: neque enim alia via ad amorosam unionem esse potest nisi per amorem. Huiusmodi autem supernaturales & infusæ dispositiones prioribus dispositionibus, de quibus capitibus præcedentibus tractavimus, succedere solent. Quod si illas cum DEI gratia præstitieris, hæcque, quæ proximiores sunt, non acciperis; dices humiliter in corde tuo: Servus inutilis sum, quod debui facere, feci. Quod si meis laboribus & conatibus, quam cupio & postulo, unionem hanc fructivam non fuerim consecutus, sufficit mihi ad illam unionem & conformitatem cum divina voluntate, quæ totius perfectionis finis est, si possim pervenire: in hac enim si a est Christianæ vitæ perfectio. Ad hanc unio illa fructiva & mystica, tamquam in possimum scopum delinatur: sine hac nullus unquam Sanctorum vixit, multi forsitan sine hujus fructivæ unionis degustatione feliciter obierunt.

Legend. Tract. Theolog. de unione anime cum Deo, quæst. 12. art. 1. & 3. fol. 101. Ludovici à S. rebecca de opera laudatiss. Walhaf. Comment. in 109. 3. mansion. 7. & ab eo ibid. tract. n. idem artic. in 1. 2. fol. 4. Tract. 8. n. 15. B. P. Joan. Cuce, & Phil. à S. Trinit.

Thom. Aquinas
Opera Spiritu
S. II
101